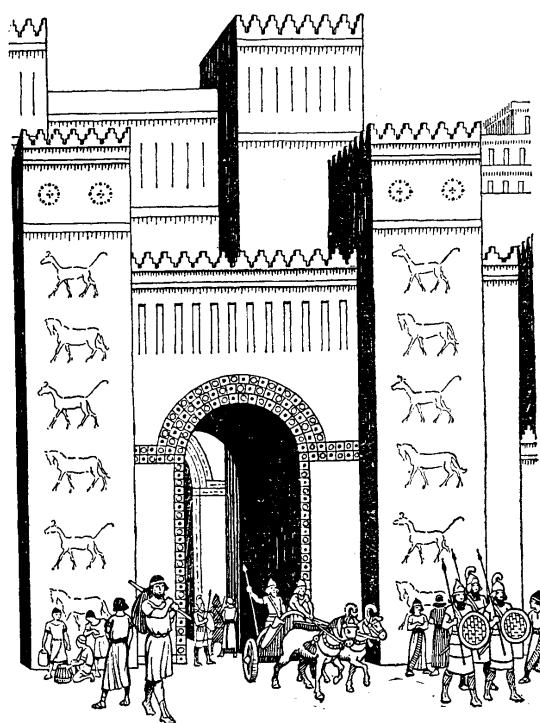

4. del – I Landflyktighet (Daniel kap.1)

Dramatiske begivenheter viser belastningen på Guds tjenere når de levde i ugudelige omgivelser. Daniel og hans tre venner ble bortført fra Juda for å leve i Babylon og arbeide ved Nebukadnesars hoff. Fordi Babylon hadde en helt annen religion og andre verdioppfatninger ble de straks konfrontert med vanskeligheter. Men de holdt fast ved sin tro selv om det skulle koste dem livet, og de ble befridd. Under Guds ledelse avanserte de til å bli de fremste blant Nedukadnesars rådgivere.

Da Nebukadnesar plyndret templet i Jerusalem og førte dets skatter med seg tilbake til Babylon i år 605 f.Kr., påsto han at hans guder måtte være større en Israels Gud. Overfladisk sett kunne dette synes å være tilfelle, men Daniels kunnskap gir en annen forståelse. Da han beretter om Nebukadnesar sier han: "Herren overgav Judas konge Jozakim i hans hånd" (Daniel 1;2). Dette er første gang hvor det i Daniels bok fremheves at Gud har kontroll over det som skjer. Det var Han som overgav Juda til Babylon.

I tillegg til karene i templet ble også en liten gruppe av Israels barn tatt med til Babylon. De skulle gjøre tjeneste ved Nebukadnesars hoff: de skulle ha godt utseende og være unge og ha gode evner. Daniel og hans venner var sannsynligvis i tenårene da de ble bortført til Babylon og måtte reise fra sitt hjemland. Det som ventet dem var 3 års opplæring i kaldeernes språk og vitenskap før de skulle begynne sin tjeneste hos kongen.

De fleste ungdommer i de dager ville ha gledet seg over de mulighetene for den personlige fremgang dette gav dem, men Daniel og hans venner var ikke ærgjerrige. De var trofaste tjenere av Israels Gud, og deres

eneste interesse var lydighet mot ham. Deres nye stilling førte dem derfor til tre umiddelbare problemer:

1. De fikk babyloniske navn med preg av babylonsk religion og skikk (v.7).
2. Deres opplæring besto av både praktisk vitenskap og kaldeisk religion (v.4).
3. Maten de fikk var i strid med Moseloven (v.5 og 8).

Det fortelles intet om hvordan de forholdt seg til de to første problemer. Det hadde antagelig heller ikke vært mulig å gjøre noen forandringer. Men når det gjelder deres

Profeten Daniels Bok

holdning til det tredje problem, er det tydelig at her var de ikke villige til å gjøre innrømmelser. Det kan være flere mulige årsaker til at de ikke kunne godta maten. Men det som er sikkert, er at den ikke var tilberedt etter Moselovens bestemmelser, og de ønsket ikke å spise den. Situasjonen ble tilspisset da øverste hoffmann som var ansvarlig for deres velferd betrodde dem at hans eget liv var i fare som følge av deres avslag: sikkert en god grunn til å gjøre innrømmelser. Men å tjene Gud er styrt av tro og lydighet, ikke menneskelig vurdering og innrømmelser. Med de treffende ord: *"Men Daniel satte seg fore i sitt hjerte at han ikke ville spise og gjøre seg uren med kongens fine mat"* (v.8), ga han tydelig uttrykk for hva som kreves av Guds folk: leve et gudfryktig liv i en ugudelig verden. Daniel og hans venners lydighet ble belønnet med at de alltid ble funnet i godt hold.

Spente og fryktsomme Daniel og hans venner måtte møte for Nebukadnesar og avgi sine svar på det de hadde lært. Deres bekymringer var unødvendige. De fire jødiske fanger gjorde et godt inntrykk (v.17-20). Vi får også vite at *"Daniel forsto seg også på alle slags syner og drømmer."* (v.17). Dette kunne kanskje se ut som om Daniel hadde en slags mystisk evne, men det var intet i nærheten av det. Men det er Guds kjennetegn på en profet (Gud gir seg *"til kjenne for ham i syner og taler med ham i drømmer"* – 4.Mos.12;6). Og det var nettopp dette som skjedde når det gjaldt Daniel. Sammen med teksten *"Gud gav disse fire guttene kunnskap og forstand"* (v.17) bekrefter det at selv om de var i meget vanskelige omstendigheter var de der i en bestemt hensikt. I det neste kapittel, som handler om den første av de fire store profetier, kan vi se hva denne hensikt var og hvorfor Gud hadde latt dem bli bortført til Babylon for å leve ved kong Nebukadnesars hoff.

De nye navn

De unge jødiske fanger fikk nye babylonske navn:

- Daniel (betyr: 'Gud er min dommer') fikk navnet Beltsasar (betyr: 'Bel forsvarer kongen'). Bel var et annet navn for Marduk, Babylons høyeste gud og Belet var navnet på hans hustru.
- Hananja (betyr: 'Gud er nådig') fikk navnet Sadrak (betyr: 'jeg er meget redd' [for en gud]).
- Misael (betyr: 'hvem er som Gud?') fikk navnet Mesak (betyr: 'jeg betyr svært lite').
- Asarja (betyr: 'Gud er en hjelper') fikk navnet Abed Nego (betyr: 'tjener for den skinnende') antagelig et ordspill for navnet til avguden Nebo.